

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการการขับเคลื่อนงานวิจัย
เพื่อรองรับมาตรา 67 วรรคสอง ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

โดย ศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย พรรณสวัสดิ์ และคณะ

สิงหาคม 2554

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการการขับเคลื่อนงานวิจัย เพื่อรองรับมาตรา 67 วรรคสอง ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

คณะวิจัย

- ศ.ดร.ธงชัย พรรณสวัสดิ์
- ผศ. ดร.สุวรรณี อัสกุลชัย

สังกัด

นักวิชาการอิสระ
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานฉบับนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.ไม่จำเป็นต้องเห็นชอบเสมอไป)

สารบัญ

บทคัดย่อ (ภาษาไทย)	i
บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ)	ii
บทสรุปผู้บริหาร	iii
บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
1.1 ที่มาที่ไปของปัญหา	1
1.2 บทบาทของหน่วยงานต่างๆ	2
1.3 รายละเอียดของมาตรา 67 วรรคสอง	2
1.4 บทบาทของสกว.	3
1.5 วัตถุประสงค์	4
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้น (output)	4
1.7 ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ (outcome)	5
2 วิธีการดำเนินงาน	6
2.1 การกำหนดและคัดเลือกภาคี	6
2.2 การกำหนดหน่วยงานเป็นเจ้าภาพในเบื้องต้น	8
2.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่หนึ่ง (ที่ส่วนกลาง)	8
2.4 การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่สอง (ที่จังหวัดระยอง, พื้นที่มาบตาพุด)	8
2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	9
2.6 หลักเกณฑ์การคัดเลือกหน่วยงานเป็นเจ้าภาพ	10
3 ผลจากการศึกษา	12
3.1 จำนวนผู้ให้คะแนน	12
3.2 เจ้าภาพงานวิจัย ระดับประเทศ จำแนกตามประเด็น 7 กลุ่ม	13
3.3 เจ้าภาพงานวิจัย ระดับพื้นที่มาบตาพุด จำแนกตามประเด็น 7 กลุ่ม	31
3.4 เจ้าภาพของงานวิจัยแยกตามหน่วยงาน	49
4 สรุปและข้อเสนอแนะ	123

ภาคผนวก

ก	รายชื่อบุคคลและหน่วยงานที่คณะผู้ศึกษาได้เชิญมาร่วมประชุมและลงคะแนนคัดเลือก/ เสนอแนะหน่วยงานที่ควรการเป็นเจ้าภาพวิจัย	126
ข	แบบลงคะแนนแสดง “ความควรเป็นเจ้าภาพงานวิจัย” ของหน่วยงานที่ได้รับการเสนอชื่อให้ เป็นเจ้าภาพ	137
ค	รายชื่อของบุคคลที่เข้าประชุมและลงคะแนน ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ I และ II	167
ง	พันธกิจ ภารกิจ บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานให้ เป็นไปตามมาตรา 67 วรรค 2	177
จ	ผลการดำเนินงาน วันที่ 1 เมษายน 2554 ถึง 5 สิงหาคม 2554	226
ฉ	บทความวิชาการเพื่อเผยแพร่	228

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนผู้ให้คะแนนที่มาจากต่างภาคและต่างพื้นที่	13
3.2.1 หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ควรเป็นเจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับประเทศ ในกลุ่มเศรษฐกิจ-สังคม	15
3.2.2 ตารางที่ หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ควรเป็น เจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับประเทศ ในกลุ่มสุขภาพ-สาธารณสุข	16
3.2.3 หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ควรเป็นเจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับประเทศ ในกลุ่มรูปแบบการพัฒนา	18
3.2.4 หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ควรเป็นเจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับประเทศ ในกลุ่มกฎหมาย กลไก มาตรการ	21
3.2.5 หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ควรเป็นเจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับประเทศ ในกลุ่มการจัดการ	24
3.2.6 หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ควรเป็นเจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับประเทศ ในกลุ่มวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี	28
3.2.7 หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ควรเป็นเจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับประเทศ ในกลุ่มผังเมือง	30
3.3.1 หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ควรเป็นเจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับพื้นที่มาบตาพุด ในกลุ่มเศรษฐกิจ-สังคม	32
3.3.2 หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ควรเป็นเจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับพื้นที่มาบตาพุด ในกลุ่มสุขภาพ-สาธารณสุข	36
3.3.3 หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ควรเป็นเจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับพื้นที่มาบตาพุด ในกลุ่มรูปแบบการพัฒนา	38
3.3.4 หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ควรเป็นเจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับพื้นที่มาบตาพุด ในกลุ่มกฎหมาย กลไก มาตรการ	40
3.3.5 หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ควรเป็นเจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับพื้นที่มาบตาพุด ในกลุ่มการจัดการ	41
3.3.6 หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ควรเป็นเจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับพื้นที่มาบตาพุด ในกลุ่มวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี	43
3.3.7 ตารางที่ หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ควรเป็น เจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับพื้นที่มาบตาพุด ในกลุ่มผังเมือง	48
3.4.1 กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น (สถ.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	50
3.4.2 กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	51
3.4.3 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	53

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
3.4.4	กรมทรัพยากรน้ำ กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	54
3.4.5	กรมประมง กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	55
3.4.6	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	56
3.4.7	กรมโยธาธิการและผังเมือง กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	57
3.4.8	กรมแรงงาน กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	58
3.4.9	กรมโรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	59
3.4.10	กรมวิชาการเกษตร กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	60
3.4.11	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สส.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	61
3.4.12	กรมสรรพากร กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	63
3.4.13	กรมอนามัย กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	63
3.4.14	กรมการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก (ESB) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	64
3.4.15	กรมการสิทธิมนุษยชน (กสม.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	65
3.4.16	กรมการภายในรัฐสภา กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	66
3.4.17	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	67
3.4.18	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	68
3.4.19	กระทรวงพลังงาน กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	69
3.4.20	กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	70
3.4.21	กระทรวงยุติธรรม (ยธ.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	71
3.4.22	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	72
3.4.23	กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	73
3.4.24	กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	74
3.4.25	กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	75
3.4.26	กองประเมินผลกระทบสุขภาพ กรมอนามัย กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	76
3.4.27	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	77
3.4.28	การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	78
3.4.20	คณะกรรมการ SEA สำนักนายกรัฐมนตรี กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	79
3.4.30	คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กวล.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	80
3.4.31	เทศบาลในพื้นที่มาบตาพุดและใกล้เคียง กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	81
3.4.32	นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและใกล้เคียง กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	82
3.4.33	ภาคประชาชน กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
3.4.34 ภาคเอกชน กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	84
3.4.35 รัฐบาล กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	85
3.4.36 ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมฯ (ERTC) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	86
3.4.37 สถาบันการศึกษา กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	87
3.4.38 สถาบันตุลาการ กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	90
3.4.39 สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	91
3.4.40 สถาบันปฏิรูปกฎหมาย กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	92
3.4.41 สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	93
3.4.42 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	94
3.4.43 สภา/สมาคมวิชาชีพ กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	95
3.4.44 สภาอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	96
3.4.45 สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (สอท.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	97
3.4.46 สาธารณสุขจังหวัดระยอง กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	99
3.4.47 สำนักงานประมาณ กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	100
3.4.48 สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	101
3.4.49 สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็น	102
3.4.50 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กับงานวิจัยที่	103
ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	
3.4.51 สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	105
3.4.52 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กับงานวิจัยที่ถูก	106
เสนอให้เป็นเจ้าภาพ	
3.4.53 สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	108
3.4.54 สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	109
3.4.55 สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดระยอง กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็น	110
เจ้าภาพ	
3.4.56 สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอ	111
ให้เป็นเจ้าภาพ	
3.4.57 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็น	112
เจ้าภาพ	
3.4.58 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	113
3.4.59 สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	114

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
3.4.60	สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	115
3.4.61	สำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BOI) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	116
3.4.62	สำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	117
3.4.63	สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	118
3.4.64	องค์การความหลากหลายทางชีวภาพ (มหาชน) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	119
3.4.65	องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	120
3.4.66	องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	121
3.4.67	องค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (กอสส.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ	122

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
2.1	กรอบการทำงานในภาพรวมในการศึกษาครั้งนี้	7
3.1	ภาพบรรยากาศการประชุมและลงคะแนน	12

บทคัดย่อ

สกว. ได้เคยศึกษาหาหัวข้อวิจัยเพื่อที่จะตอบโจทย์หรือปัญหาอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ พ้องร้องต่อศาลในช่วงปี 2552-2553 ในกรณีที่ผู้ประกอบการในพื้นที่มาบตาพุดมิได้ปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสองของรัฐธรรมนูญ โดยได้ใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมของ 4 ภาค อันได้แก่ คือ 1) ภาคประชาชน 2) ภาคผู้ประกอบการ 3) ภาครัฐ และ 4) ภาควิชาการ ได้ผลเป็นหัวข้อวิจัยจำนวน 129 หัวข้อในต้นปี 2554 ซึ่ง สกว. เห็นว่าจากหัวข้อวิจัย 129 หัวข้อนี้ หากไม่มีการกำหนดหรือเสนอแนะว่าหน่วยงานใดควรเป็นเจ้าภาพหลัก/เจ้าภาพรองของหัวข้อวิจัยหนึ่งๆ การแก้ไขปัญหามาบตาพุดรวมทั้งในพื้นที่อื่นๆทั้งประเทศก็จะไม่เกิดขึ้น สกว. จึงได้จัดให้มีการกำหนดหรือเสนอชื่อหน่วยงานเจ้าภาพโดยใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมเช่นเคย

ภาคีทั้ง 4 ได้ประชุมทั้งในส่วนกลาง(สำหรับภาคทั่วประเทศ)และส่วนภาคตะวันออก (ซึ่งเป็นพื้นที่เสี่ยง) เพื่อร่วมกันเสนอชื่อหน่วยงานเจ้าภาพหลัก/รอง(ranking)โดยผ่านวิธีการลงคะแนน(scoring) หนึ่ง มีข้อสังเกตว่าการทำวิจัยในพื้นที่ต้องใช้กระบวนการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research, PAR) โดยชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่นรวมทั้งหน่วยงานรัฐส่วนกลางที่มีภารกิจในพื้นที่ เช่น สาธารณสุขจังหวัด ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ฯลฯ มีส่วนร่วมในการวิจัยทุกขั้นตอน ทั้งนี้เพื่อการยอมรับของชุมชนท้องถิ่นต่อผลงานวิจัยนั้นๆ

เจ้าภาพงานวิจัยทั้งหลักและรองเหล่านี้ ถูกแบ่งออกเป็น 7 กลุ่มตามลักษณะงาน อันได้แก่ 1) เศรษฐกิจ-สังคม 2) สุขภาพ – สาธารณสุข 3) รูปแบบการพัฒนา 4) กฎหมาย กลไก มาตรการ 5) การจัดการ 6) วิทยาศาสตร์ – เทคโนโลยี และ 7) ผังเมือง ซึ่งสาระสรุปมีอยู่จำนวนมาก กล่าวคือมี 129 หัวข้อวิจัยและ 67 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้สนใจอาจหาดูรายละเอียดได้ในรายงานฉบับสมบูรณ์ นอกจากนี้ สกว.ยังได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ออกมาเป็นโจทย์วิจัยรวม 37 หัวข้อที่ สกว.สนใจและกำลังจะสนับสนุนเป็นบางโครงการในโอกาสต่อไปด้วย

Abstract

During late 2010 to March 2011, Thailand Research Fund (TRF) did a study and found 129 research topics that were both directly and indirectly related to operations and implementation of all parties, in order to meet Article 67 Para 2 of the Thai Constitution. The findings were achieved through participation of 4 different parties, namely, 1) public (people), 2) entrepreneurs, 3) government officers and 4) academics. TRF was also aware that without designating who should be the key agents to implement those research topics the problems would probably never be solved. As a result, TRF invited the same four key stakeholders (but not necessarily the same group of people as those in the earlier study) to come to a forum(s) and jointly gave scorings to different offices, agencies or institutions.

TRF then used those scores as baselines to rank different offices or agencies, that would subsequently be nominated as the primary and/or secondary hosts to take those topics under their wings. It is noted that the on-the-field research works should not and must not be done without full participation from both local people and authorities; this is to gain public confidence and acceptance of the research outputs.

The hosts of the 129 research topics were categorized into 7 groups, according to their nature, as follows: 1) Socio-Economic, 2) Public Health, 3) Development Pattern or Structure, 4) Laws, Bylaws, Regulations, Mechanisms and Measures, 5) Management, 6) Science and Technology and 7) Urban Planning. The findings were so many in number and complex that a single brief paragraph would not be effective. Those who are interested can look for more details in the Final Report.

In addition, TRF analyzed the findings and synthesized from those to come up with a list of research projects (37 items) that TRF would further grant a part of them, to interested parties in a near future.

บทสรุปผู้บริหาร

สกว.ได้มอบหมายให้คณะผู้ศึกษาจัดทำรายการหรือบัญชีหัวข้อวิจัยที่ควรทำเพื่อตอบโจทย์จากเหตุการณ์พ้องร้องต่อศาลในกรณีมาตาพุด เมื่อปีพ.ศ.2552-2553 โดยใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมของ 4 ภาค อันได้แก่ 1)ภาคราชการ 2)ภาคประชาชน 3)ภาควิชาการ และ 4)ภาคผู้ประกอบการ ผ่านโครงการ “การกำหนดหัวข้อวิจัยเพื่อรองรับมาตรา 67 วรรคสอง ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กรณีศึกษา: พื้นที่มาตาพุด” ในปลายปี 2553 จนเป็นผลสำเร็จในช่วงต้นปี 2554 ทำให้ได้หัวข้อวิจัยทั้งหมด 129 หัวข้อ ทั้งนี้ หัวข้อวิจัยส่วนใหญ่เป็นผลกระทบทางอ้อมจากการบังคับใช้มาตรา 67 วรรคสอง มากกว่าผลกระทบทางตรง นอกจากนี้ สกว. ยังพบว่ายังต้องอาศัยการขับเคลื่อนเพิ่มเติมเพื่อให้โจทย์วิจัยหรือมาตรการเหล่านี้มีการนำไปดำเนินการต่ออย่างเป็นรูปธรรมจริง กลไกในการขับเคลื่อนดังกล่าว ได้แก่ การต้องมีการกำหนดหาเจ้าภาพหรือผู้รับผิดชอบหลักเพื่อนำ 129 หัวข้อวิจัยเหล่านั้นไปวิจัยต่อหรือดำเนินการต่อจริง

การเสนอชื่อหน่วยงานหนึ่งๆให้เป็นเจ้าภาพในการนำโจทย์วิจัยไปดำเนินการต่อในโครงการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมของ 4 ภาคีมาร่วมกันให้คะแนนเพื่อแสดง “ความควรเป็นเจ้าภาพ” ของหน่วยงานต่างๆ และมีเกณฑ์ในการกำหนดหรือเสนอแนะให้หน่วยงานหนึ่งๆเป็นเจ้าภาพหลักหรือรองดังต่อไปนี้

1. เจ้าภาพหลักควรมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับหรือมากกว่า 4 จากคะแนนเต็ม 5
2. เจ้าภาพรองควรมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับหรือมากกว่า 3 แต่ไม่ถึง 4
3. หน่วยงานใดที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 3 ให้ถือว่าหน่วยงานนั้นมีบทบาทน้อย และไม่ควรถูกกำหนดเป็นเจ้าภาพไม่ว่าเป็นเจ้าภาพหลักหรือรอง
4. ในกรณีที่มีหัวข้อหนึ่งๆได้คะแนนสูงต่ำต่างกันมากจากกลุ่มผู้ให้คะแนนสองกลุ่ม คือ กลุ่มส่วนกลางและกลุ่มภาคตะวันออก คณะผู้ศึกษาต้องใช้วิจยารณญาณและประสบการณ์ของคณะผู้ศึกษาในการจัดลำดับความสำคัญของการเป็นเจ้าภาพในหัวข้อนั้นๆ ไปตามความจำเป็น
5. อย่างไรก็ตาม เกณฑ์ใน 4 ข้อข้างต้น อาจไม่สื่อความหมายในบางกรณี เช่นผู้ให้คะแนนอาจไม่เข้าใจในบทบาทและภารกิจหน้าที่ของหน่วยงานหนึ่งเพียงพอและให้คะแนนผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริงของอำนาจหน้าที่และ/หรือขีดจำกัดของหน่วยงานนั้น คณะผู้ศึกษาได้ใช้วิจยารณญาณและประสบการณ์ของคณะในการกำหนดความสำคัญของการเป็นเจ้าภาพของหน่วยงานนั้นๆเช่นกัน
6. ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้ศึกษามีได้กำหนดให้ภาคประชาชนเป็นเจ้าภาพในการวิจัยในหัวข้อใด ยกเว้นกรณีจำเป็นและเด่นชัดว่าเป็นบทบาทหน้าที่ของภาคประชาชนอย่างเด่นชัด เหตุผลคือ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการวิจัยในพื้นที่หนึ่งๆนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่ต้องทำอยู่แล้ว นักวิจัยผู้หนึ่งผู้ใดไม่ควรและต้องไม่มองภาคสนามทำงานวิจัยในพื้นที่โดยไม่ให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยด้วย ทั้งนี้การมีส่วนร่วมนี้ต้องเริ่มตั้งแต่การวางแผนงานวิจัย การกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขต ไปจนถึงร่วมเก็บตัวอย่าง และการวิเคราะห์ผล ตลอดจนการสรุปและเสนอแนะ

7. เทศบาลและ/หรือ อบต. รวมทั้ง อบจ. และหน่วยงานรัฐในท้องถิ่น ควรเข้ามามีบทบาทในการวิจัยโดยหน้าที่และอำนาจ แต่จากประสบการณ์ของคณะผู้ศึกษา พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิชาการอย่างมาก ซึ่ง อบท. มักมีขีดจำกัดด้านบุคลากรและเทคโนโลยี คณะผู้ศึกษาจึงมีได้พยายามกำหนดให้ อบท. เหล่านั้นเป็นเจ้าภาพงานวิจัย แต่ให้ถือเป็นหน้าที่ของนักวิจัยที่ต้องทำงานร่วมกับ อบท. และหน่วยงานรัฐในพื้นที่ เพื่อให้งานวิจัยเป็นที่ยอมรับของสังคมท้องถิ่น ทั้งนี้อาจมีข้อยกเว้นบ้างในบางกรณีที่เห็นเด่นชัดว่าเป็นหน้าที่ของหน่วยงาน อบท. หรือหน่วยงานรัฐในท้องถิ่น เช่น สาธารณสุขจังหวัด ฯลฯ คณะผู้ศึกษาก็ได้กำหนดให้ อบท. นั้นๆ เป็นหน่วยงานเจ้าภาพเป็นพิเศษเป็นกรณีๆ ไป
8. สถาบันการศึกษาถือเป็นหน่วยงานให้บริการด้านวิชาการ ซึ่งรวมถึงงานวิจัยด้วย สถาบันการศึกษาจึงควรเป็นหน่วยงานที่ไปรับภารกิจจากหน่วยงานรัฐอื่นๆ มาทำวิจัย คณะผู้ศึกษาจึงมีได้มุ่งเน้นที่จะกำหนดสถาบันการศึกษาเป็นเจ้าภาพโดยพื้นฐาน ยกเว้นกรณีที่เด่นชัดและจำเป็นว่าไม่ควรเป็นภารกิจของหน่วยงานประจำของรัฐ และกรณีที่โจทย์วิจัยนั้นๆ ต้องการคนกลางที่ไม่มีส่วนได้เสียมาเป็นผู้ดำเนินการ

คณะผู้ศึกษาได้จัดทำตารางสรุปทั้งในแง่ของความสำคัญของงานวิจัยในระดับประเทศและระดับพื้นที่มาพบตาพูด รวมทั้งหน่วยงานใดควรเป็นเจ้าภาพหลักหรือรองหรือไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าภาพเลย โดยแยกออกเป็นประเด็นย่อย 7 กลุ่ม อันได้แก่

1. กลุ่มเศรษฐกิจ-สังคม
2. กลุ่มสุขภาพ-สาธารณสุข
3. กลุ่มรูปแบบการพัฒนา
4. กลุ่มกฎหมาย กฎ กติกา มาตรการ
5. กลุ่มการจัดการ
6. กลุ่มวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี
7. กลุ่มผังเมือง

ซึ่งได้พบว่าข้อมูลและตารางเหล่านี้มีจำนวนมากและเต็มไปด้วยสาระที่ย่อให้สั้นได้ลำบาก จึงเป็นการยากที่คณะผู้ศึกษาจะสรุปเนื้อหาออกมาเป็นคำบรรยายสั้นๆ คณะผู้ศึกษาจึงได้ยกบางตารางมาให้ดูเป็นตัวอย่าง อันได้แก่ หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ควรเป็นเจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับประเทศ ในกลุ่มเศรษฐกิจ-สังคม และกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ดูตารางที่ 1 และ 2 ตามลำดับ)

นอกจากนี้คณะผู้ศึกษายังได้อำนวยความสะดวกให้แก่หน่วยงานหนึ่งๆ ในการตรวจสอบว่าหน่วยงานของตนถูกเสนอชื่อให้เป็นเจ้าภาพหลักหรือรองในประเด็นงานวิจัยใดบ้าง ดังปรากฏอยู่ในตารางตัวอย่างข้างล่างนี้ ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่าหน่วยงานหนึ่งอาจถูกเสนอชื่อให้รับผิดชอบงานวิจัยหลายหัวข้อ หน่วยงานนั้นจึงควรเลือกลำดับความสำคัญก่อนหลังของงานวิจัยโดยดูได้จากคะแนนลำดับความสำคัญในตารางดังกล่าว โดยไม่จำเป็นต้องพุ่งเล็งไปถึงสภาพการเป็นเจ้าภาพหลักหรือรองของงาน เพราะนั้นควรเป็นประเด็นรองและมีน้ำหนักน้อยกว่าลำดับความสำคัญของหัวข้องานวิจัย

ตารางที่ 1 หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพเป็นเจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับประเทศ ในกลุ่มเศรษฐกิจ-สังคม

เนื้อหาหัวข้อวิจัย		คะแนนแสดงลำดับความสำคัญหัวข้อวิจัยที่ได้จากการศึกษาก่อนหน้านี้*	เจ้าภาพ	เจ้าภาพหลัก		เจ้าภาพรอง		ไม่ถูกกำหนดให้เป็นเจ้าภาพ	
				ภาพรวม		ทั่วประเทศ			
				คะแนนเฉลี่ย	จำนวนผู้ลงคะแนน	คะแนนเฉลี่ย	จำนวนผู้ลงคะแนน	คะแนนเฉลี่ย	จำนวนผู้ลงคะแนน
1. รูปแบบและวิธีการจัดการ “กองทุนชุมชน” (ที่ได้จากผู้ประกอบการ) ให้ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิวิภาพมากที่สุด		3.52	กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น (สท.)						
			3.98	64	3.57	42	4.39	22	
			3.48	65	3.37	45	3.58	20	
			3.18	53	3.10	35	3.27	18	
2. ความคุ้มค่า และประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจสังคม ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริงควรได้รับจากการดำเนินงานรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง		3.41	องค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (ออส.)						
			4.11	36	3.87	16	4.36	20	
			3.61	66	3.38	46	3.84	20	
			3.35	47	3.32	27	3.39	20	
3. ความมั่นใจของนักลงทุนในการลงทุนในอนาคต หลังเหตุการณ์ศาลปกครองสั่งชะลอและระงับการดำเนินกร โครงการหรือกิจกรรมที่กำลังดำเนินการอยู่ หรือได้เริ่มไปแล้วบางส่วน		2.77	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและศาลากลางจังหวัด						
			2.12	60	1.78	43	2.47	17	
			1.95	31	1.60	16	2.29	15	
			4.12	65	3.74	44	4.50	21	
4. การพัฒนาแบบจำลองเพื่อคำนวณอัตราค่าแรงขั้นต่ำที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปอันเนื่องมาจากโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ที่เข้ามาในพื้นที่		2.76	สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย						
			4.11	39	4.28	19	3.94	20	
			3.70	46	3.69	27	3.71	19	
			3.17	44	2.75	24	3.59	20	
5. การพัฒนาแบบจำลองเพื่อคำนวณอัตราค่าแรงขั้นต่ำที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปอันเนื่องมาจากโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ที่เข้ามาในพื้นที่		2.76	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและศาลากลางจังหวัด						
			2.77	37	2.60	18	2.95	19	
			2.51	33	2.17	19	2.86	14	
			4.26	71	4.08	49	4.45	22	
6. การพัฒนาแบบจำลองเพื่อคำนวณอัตราค่าแรงขั้นต่ำที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปอันเนื่องมาจากโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ที่เข้ามาในพื้นที่		2.76	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)						
			3.74	43	3.38	23	4.11	20	
			3.29	44	3.16	23	3.42	21	
			3.22	39	3.13	24	3.31	15	

* ดูรายงานฉบับสมบูรณ์ “โครงการการกำหนดหัวข้อวิจัยเพื่อรองรับมาตรา 67 วรรคสอง ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กรณีศึกษา : พื้นที่บางปะพูด”

ตารางที่ 2 หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ควรถูกเป็นเจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับประเทศ ในกลุ่มวิทยาศาสตร์ – เทคโนโลยี

โจทย์หัวข้อวิจัย	คะแนนแสดงลำดับความสำคัญหัวข้อวิจัยที่ได้จากการศึกษาก่อนหน้านี้*	เจ้าภาพ	เจ้าภาพหลัก		เจ้าภาพรอง		ไม่ถูกกำหนดให้เป็นเจ้าภาพ	
			ภาพรวม		ทั่วประเทศ		ภาคตะวันออก	
			คะแนนเฉลี่ย	จำนวนผู้ลงคะแนน	คะแนนเฉลี่ย	จำนวนผู้ลงคะแนน	คะแนนเฉลี่ย	จำนวนผู้ลงคะแนน
1. ตัวบ่งชี้(indicator)ผลกระทบทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ อย่างรุนแรงต่อชุมชน	4.22	กองประเมินผลกระทบสุขภาพ กรมอนามัย	3.92	68	4.13	45	3.71	23
			3.86	74	3.18	51	4.53	23
			3.77	45	3.94	21	3.59	24
			3.10	43	2.73	19	3.48	24
			2.87	57	3.12	36	2.61	21
2. การวิจัยและพัฒนาเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์เพื่อตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม และตรวจตามสารมลพิษและต่อยอตุรกิจ	3.73	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)	4.39	68	4.20	44	4.57	24
			4.05	70	3.59	45	4.51	25
			3.93	64	3.55	44	4.32	20
			3.56	67	3.63	46	3.48	21
			2.76	63	2.41	47	3.11	16
3. งานวิจัยเกี่ยวกับสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในไทย	3.69	สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (สอท.)	2.42	36	2.13	16	2.70	20
			4.17	77	4.26	53	4.07	24
			4.06	77	3.95	53	4.17	24
			3.94	58	3.99	36	3.9	22
			4.07	47	3.97	24	4.17	23
4. กลไกในการเปิดเผยข้อมูลผลงานศึกษา สำรวจและวิจัยทางวิทยาศาสตร์ให้แก่ชุมชน	3.65	สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร	4.03	68	4.38	46	3.69	22
			3.48	43	3.49	21	3.48	22
			3.10	30	2.80	8	3.39	22
			3.03	63	2.92	42	3.13	21

* ดูรายงานฉบับสมบูรณ์ “โครงการการกำหนดหัวข้อวิจัยเพื่อรองรับมาตรา 67 วรรคสอง ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กรณีศึกษา : พื้นที่บางตาพูด”

ตารางที่ 2 หน่วยงานที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง รวมทั้งไม่ดำรงเป็นเจ้าภาพใดๆ ของงานวิจัยระดับประเทศ ในกลุ่มวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี (ต่อ)

		เจ้าภาพหลัก		เจ้าภาพรอง		ไม่ถูกกำหนดให้เป็นเจ้าภาพ	
		ภาพรวม		ทั่วประเทศ		ภาคตะวันออก	
โจทย์/หัวข้อวิจัย	คะแนนแสดงลำดับความสำคัญของหัวข้อวิจัยที่ได้จากการศึกษาก่อนหน้า*	เจ้าภาพ					
		คะแนนเฉลี่ย	จำนวนผู้ลงคะแนน	คะแนนเฉลี่ย	จำนวนผู้ลงคะแนน	คะแนนเฉลี่ย	จำนวนผู้ลงคะแนน
5. ระบบ HIA ที่เหมาะสมกับบริบทไทยในเชิงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.60	สถาบันการศึกษา เช่น สถาบันทางการแพทย์ เป็นต้น		4.12	51	4.20	32
		สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)		3.83	67	3.68	47
		กองประเมินผลกระทบสุขภาพ กรมอนามัย		3.57	68	3.69	46
		สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ		3.31	40	2.69	21
6. การประเมินผลกระทบสุขภาพ กรมอนามัย ความเข้าใจ ใจทางวิชาการของผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำ HIA	3.30	กองประเมินผลกระทบสุขภาพ กรมอนามัย		3.89	68	3.94	47
		องค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (ออสส.)		3.49	68	2.55	48
		สถาบันการศึกษา		3.46	45	3.16	23
		สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)		3.45	43	3.55	24
		สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)		3.07	43	3.28	24
		ศูนย์ที่ปรึกษาฯ ที่ขึ้นทะเบียน		2.23	30	2.33	15
7. ระบบลายนิ้วมือ (finger print) ขององเงเสีย	3.30	กรมควบคุมพิษ (คพ.)		3.99	43	3.56	23
		กรมโรงงานอุตสาหกรรม		3.95	65	4.03	46
		สถาบันการศึกษา		3.72	64	3.72	47

* ดูรายงานฉบับสมบูรณ์ “โครงการการกำหนดหัวข้อวิจัยเพื่อรองรับมาตรา 67 วรรคสอง ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กรณีศึกษา : พื้นที่มาบตาพุด”

ตารางที่ 3 กรมควบคุมมลพิษ (ดพ.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ

วิทยุ/หัวข้อวิจัย		คะแนนแสดงลำดับความสำคัญของหัวข้อวิจัยที่ได้จากการศึกษาเบื้องต้น*	ภาพรวม		ทั่วประเทศ		ภาคตะวันออก	
			คะแนนเฉลี่ย	จำนวนผู้ลงคะแนน	คะแนนเฉลี่ย	จำนวนผู้ลงคะแนน	คะแนนเฉลี่ย	จำนวนผู้ลงคะแนน
ก) เจ้าภาพหลัก								
1.	ตัวบ่งชี้(indicator)ผลกระทบทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพอย่างรุนแรงต่อชุมชน	4.22	3.86	74	3.18	51	4.53	23
2.	ระบบการจัดกรการกกรองเสียอันตรายในพื้นที่มบตพุด	4.01	4.00	80	4.30	55	3.70	25
3.	โครงการกะรอยหาต้นตอสารอินทรีย์ระเหยง่าย(VOCs) ที่มีต่อคุณภาพน้ำบ่อต้นในชุมชนในพื้นที่มบตพุด	3.95	4.59	79	4.42	57	4.75	22
4.	ขีดความสามารถในการรองรับ (carrying capacity) ของพื้นที่มบตพุดต่อระดับการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่และกิจการต่อเนื่อง	3.91	4.23	60	3.93	37	4.52	23
5.	การติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำบ่อต้นในพื้นที่เสี่ยง ในเขตมบตพุด	3.81	4.29	76	4.20	54	4.38	22
6.	รูปแบบของการใช้ระวัง (monitor) สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ถูกต้อง ประหยัด มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ	3.79	4.31	75	4.23	53	4.39	22
7.	มาตรการและกลไกที่เหมาะสมและเป็นไปได้สำหรับชุมชนในการเข้าถึงข้อมูลด้านมลพิษและสุขภาพ	3.78	4.26	73	4.19	52	4.34	21
8.	มาตรฐาน VOCs ของมบตพุดเช่น benzene, toluene, 1-3 butadiene, CA ฯลฯ ของไทย	3.75	4.62	76	4.57	54	4.67	22
9.	การกำหนดพื้นที่เสี่ยงใหม่บริเวณมบตพุด และการจัดการความเสี่ยงในพื้นที่เสี่ยง รวมทั้งการติดตามตรวจสอบรายงานการประเมินความเสี่ยง	3.75	4.23	73	4.09	51	4.36	22
10.	ศักยภาพและความเป็นไปได้ของการนำทั้งอุตสาหกรรมในพื้นที่มบตพุด กลับมาใช้ใหม่ในภาคเกษตร, ชุมชน และอุตสาหกรรม	3.73	3.72	68	3.41	47	4.04	21
11.	งานวิจัยเกี่ยวกับสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในไทย	3.69	4.06	77	3.95	53	4.17	24
12.	การติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในพื้นที่เสี่ยง ในเขตมบตพุด	3.66	4.59	76	4.57	51	4.62	25
13.	การศึกษาด้าน hydro-transportation ของสารมลพิษ, hydraulic gradient สำหรับชั้นน้ำ(aquifer) ของน้ำบ่อต้นในเขตพื้นที่มบตพุดและใกล้เคียง	3.62	4.54	71	4.45	49	4.63	22
14.	การจัดการ flare ที่ปล่อยออกมาจากปล่องโรงงาน (flare management)	3.61	4.43	50	4.59	27	4.28	23

* ดูรายงานฉบับสมบูรณ์ “โครงการการกำหนดหัวข้อวิจัยเพื่อรองรับมาตรา 67 วรรคสอง ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กรณีศึกษา : พื้นที่มบตพุด”

โครงการการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อรองรับมาตรา 67 วรรคสอง ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

ตารางที่ 3 กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ (ต่อ)

โครงการวิจัย	วัตถุประสงค์/หัวข้อวิจัย	คณะแสดงลำดับความสำคัญของหัวข้อวิจัยที่ได้จากการศึกษาเบื้องต้น*	ภาพรวม		ทั่วประเทศ		ภาคตะวันออก	
			คณะผู้เชี่ยวชาญ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	คณะผู้เชี่ยวชาญ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	คณะผู้เชี่ยวชาญ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
15.	ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) สำหรับการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคใต้	3.61	3.68	67	3.36	45	4.01	22
16.	Exposure assessment ของ VOCs	3.51	4.18	68	3.84	49	4.52	19
17.	ปริมาณ/สัดส่วนของสารมลพิษอากาศ A/P และ VOCs จากจราจรและการเกษตร ฯลฯ ในพื้นที่ภาคใต้	3.47	4.39	75	4.20	54	4.58	21
18.	จุดศูนย์กลาง (centroid) ของสารมลพิษรูปต่าง ๆ ของพื้นที่ภาคใต้	3.46	4.66	72	4.55	51	4.77	21
19.	การทำความเข้าใจของ VOCs โดยแบบจำลองคุณภาพอากาศ	3.38	4.55	75	4.51	51	4.59	24
20.	ระบบลายนิ้วมือ (finger print) ของของเสีย	3.30	3.99	43	3.56	23	4.42	20
ข) เจ้าภาพรอง								
1.	ตัวบ่งชี้(indicator)ผลกระทบทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม พืชยากรธรรมชาติ และสุขภาพอย่างรุนแรงต่อชุมชน	4.22	3.86	74	3.18	51	4.53	23
2.	การลดมลพิษ การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม และการเยียวยาปัญหาของชุมชนในพื้นที่ภาคใต้	4.18	3.74	77	3.85	53	3.63	24
3.	การติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำประปาในพื้นที่เสี่ยง ในเขตภาคใต้	3.35	3.83	51	3.47	28	4.18	23

* ดูรายงานฉบับสมบูรณ์ “โครงการการกำหนดหัวข้อวิจัยเพื่อรองรับมาตรา 67 วรรคสอง ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กรณีศึกษา : พื้นที่ภาคใต้”

ตารางที่ 4 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กับการวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ

โจทย์/หัวข้อวิจัย	คะแนนแสดงลำดับความสำคัญของหัวข้อวิจัยที่ได้จากการศึกษาเบื้องต้น*	ภาพรวม		ทั่วประเทศ		ภาคตะวันออก	
		คะแนนเฉลี่ย	จำนวนผู้ลงคะแนน	คะแนนเฉลี่ย	จำนวนผู้ลงคะแนน	คะแนนเฉลี่ย	จำนวนผู้ลงคะแนน
ก) เข้าภาพหลัก							
1. การกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบายและแผนการพัฒนา ประเทศ (และ/หรือ พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง) โดยผ่านกระบวนการ SEA (การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์)	4.04	4.26	68	4.21	49	4.32	19
2. ขีดความสามารถในการรองรับ (carrying capacity) ของพื้นที่ต่อการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ในพื้นที่	3.91	3.82	60	3.72	38	3.93	22
3. การกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบายและแผนสำหรับการพัฒนา พื้นที่มกบตาพุด โดยผ่านกระบวนการ SEA (การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์)	3.71	4.42	69	4.21	48	4.63	21
4. นโยบายและแผนในการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างมีส่วนร่วม และการจัดทำแผนการลงทุน ใน พื้นที่หนึ่ง ๆ ในประเทศไทย	3.66	4.22	72	4.19	49	4.25	23
5. ความเหมาะสมและความคุ้มค่าของการนำงบประมาณของรัฐในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมหรือพื้นที่ทรัพยากรในพื้นที่มกบตาพุด (เช่น คลองซากหมาก, น้ำบ่อต้น ฯลฯ) รวมทั้งการเรียกเงินคืนจากผู้ก่อปัญหา	3.61	3.90	47	3.80	29	4.00	18
6. ความเป็นไปได้และโอกาสของการกำหนดพื้นที่ มกบตาพุด เป็นเขตปกครองพิเศษ, เขตเศรษฐกิจพิเศษ หรือรูปแบบอื่น	3.53	4.37	70	4.33	49	4.41	21
7. รูปแบบและกระบวนการสร้างความตระหนักของภาคประชาชนในระดับมหัพภาคของประเทศในกรณีที่มีโครงการขนาดใหญ่ลงในพื้นที่	3.38	4.10	64	4.13	45	4.08	19
8. การศึกษาผลกระทบด้านเศรษฐกิจใน พื้นที่มกบตาพุด จากการชะลอและเร่งปฏิบัติการโครงการหรือกิจกรรมที่กำลังดำเนินการอยู่หรือได้เริ่มไปแล้วบางส่วน	3.29	4.54	66	4.40	47	4.69	19
9. ความ(ไม่)จำเป็นของการมีอุตสาหกรรมหนักหรือขนาดใหญ่ในประเทศไทย	3.27	4.21	43	4.17	23	4.25	20
10. การสำรวจการรับรู้ (perception) และสร้างความตระหนักของประชาชนในพื้นที่ที่มีมกบตาพุดต่อ ปัญหาเศรษฐกิจระดับมหภาค ในภาพรวมของประเทศ	3.13	4.02	68	4.01	48	4.03	20
11. ความต้องการแรงงานในอนาคต ในระดับต่างๆของพื้นที่มกบตาพุด	2.87	4.05	45	4.18	26	3.92	19
12. ความมั่นคงของแหล่งทุนในการลงทุนในอนาคต หลังเหตุการณ์ศึกลบการคลังชะลอและเร่งรับการดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมที่กำลังดำเนินการอยู่ หรือได้เริ่มไปแล้วบางส่วน	2.77	3.70	46	3.69	27	3.71	19

* ดูรายงานฉบับสมบูรณ์ “โครงการการกำหนดหัวข้อวิจัยเพื่อรองรับมาตรา 67 วรรคสอง ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กรณีศึกษา : พื้นที่มกบตาพุด”

ตารางที่ 4 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กับงานวิจัยที่ถูกเสนอให้เป็นเจ้าภาพ (ต่อ)

ข) เจ้าภาพรอง									
1. การกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบายและแผน การพัฒนาโรงไฟฟ้าเคลียร์ โดยผ่านกระบวนการ SEA (การประ เมิ่นสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์)	3.87	3.56	74	3.38	52	3.74	22		
2. การกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบายและแผนการพัฒนาพลังงาน โดยผ่านกระบวนการ SEA (การประเมิ นสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์)	3.75	3.52	61	3.40	39	3.65	22		

* ดูรายงานฉบับสมบูรณ์ “โครงการการกำหนดหัวข้อวิจัยเพื่อรองรับมาตรา 67 วรรคสอง ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กรณีศึกษา : พื้นที่มกบตาพุด

อนึ่ง มีข้อสังเกตด้วยว่าการที่หน่วยงานหนึ่งๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นเจ้าภาพในการดูแลหัวข้อวิจัยหนึ่งๆ หรือหลายหัวข้อนั้น เป็นเพียงความคิดเห็นของกลุ่มคน 4 ภาคี มิใช่เป็นภาคบังคับสำหรับหน่วยงานว่าต้องปฏิบัติตามนั้นแต่ประการใด ทั้งนี้เพราะกลุ่มบุคคลทั้ง 4 ภาคีนั้นมิได้มีอำนาจหน้าที่เหนือหน่วยงานใดๆทั้งสิ้นโดยเฉพาะหน่วยราชการของรัฐ แต่หน่วยงานทั้งหมดนั้นก็ควรเข้าใจและรับรู้ bahwa หน่วยงานของตนถูกสังคมมองและคาดหวังไว้อย่างไร ซึ่งข้อมูลนี้น่าจะมีประโยชน์แก่หน่วยงานในการนำไปใช้กำหนดนโยบายและการวางแผนสำหรับหน่วยงานของตนต่อไป

นอกจากนี้คณะผู้ศึกษายังได้วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมและใช้ประสบการณ์รวมทั้งวิจักษณ์ญาณของคณะผู้ศึกษาในการคัดเลือกหัวข้อวิจัยที่สกว.ควรสนับสนุน เพื่อที่สกว.จะได้นำไปประกาศเรียกหานักวิจัยที่สนใจมารับหัวข้อวิจัยนั้นๆไปศึกษาต่อไป ซึ่งในกรณีนี้สกว.ได้จัดทำเป็นหนังสือแยกออกมาต่างหากอีกหนึ่งเล่ม ในชื่อ “โจทย์วิจัยสำหรับการแก้ไขปัญหาอันสืบเนื่องจากการบังคับใช้มาตรา 67 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ” ซึ่งผู้สนใจอาจติดต่อขอรับได้ที่ สกว. โดยตรง

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาที่ไปของปัญหา

เมื่อประมาณต้นปี พ.ศ.2552 ได้มีข่าวพาดหัวหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ และข่าวหลักในช่วงเวลาข่าวของสถานีโทรทัศน์ทุกช่อง เกี่ยวกับคำสั่งศาลปกครองระยองที่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการประกาศท้องที่เทศบาลตำบลมาตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียงเป็นเขตควบคุมมลพิษ ทั้งนี้เป็นผลมาจากการยื่นฟ้องต่อศาลฯของตัวแทนภาคประชาชนในพื้นที่ตั้งแต่ปลายปี 2550

ต่อมาในช่วงไม่กี่ห่างจากนั้นนัก คือ ในปลายปี 2552 ศาลปกครองกลางได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2552 ให้ระงับโครงการหรือกิจกรรมจำนวน 76 โครงการที่กำลังดำเนินการในพื้นที่มาตาพุด บ้านฉาง และบริเวณใกล้เคียง ในระดับต่างๆ เช่น อยู่ในระหว่างการก่อสร้าง ก่อสร้างเกือบเสร็จแล้ว หรือ พร้อมที่จะเริ่มเดินเครื่อง ฯลฯ ไว้เป็นชั่วคราว จนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้เป็นผลมาจากการยื่นฟ้องของสมาคมต่อต้านสภาวะโลกร้อนและตัวแทนชาวบ้าน เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552 ว่าโครงการต่างๆเหล่านั้นได้กระทำการผิดรัฐธรรมนูญ เพราะยังมิได้ปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสอง

สิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงนั้นได้ก่อให้เกิดความตระหนักและห่วงกังวลของหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล หน่วยงานของรัฐ และผู้ประกอบการ ว่าเกิดผลเสียหายต่อธุรกิจและระบบเศรษฐกิจทั้งในระดับจุลภาคและมหัพภาคของประเทศเป็นเงินหลายแสนล้านบาท

สิ่งที่ได้พบและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปจากเหตุการณ์นี้มีอยู่ 9 ประเด็นหลัก คือ 1) มาตรา 67 วรรคสองนี้ได้ปรากฏชัดอยู่แล้วในรัฐธรรมนูญ และเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องปฏิบัติตามอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้, 2) อย่างไรก็ตาม ข้อความที่ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญเป็นเพียงบอกกล่าวถึงหลักการว่าต้องคุ้มครองดูแลชุมชนหากมีโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงเกิดขึ้นในชุมชน, 3) ภาครัฐได้ตระหนักในข้อความในรัฐธรรมนูญนี้ และรัฐโดย สผ.(สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) รวมทั้ง สส.(กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม) ได้พยายามกำหนดกฎเกณฑ์รายละเอียดขึ้นมาเพื่อรองรับมาตรา 67 วรรคสอง เช่น โครงการลักษณะใดเข้าข่ายที่อาจมีผลกระทบรุนแรงต่อชุมชนและต้องปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสองดังกล่าว และกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพควรมีโครงสร้างองค์กรและภาระหน้าที่มากน้อยเพียงใดและอย่างไร ฯลฯ, 4) แต่สิ่งหรือรายละเอียดที่หน่วยงานของรัฐได้พยายามกำหนดขึ้นนั้นยังไม่มีผลในทางปฏิบัติ ซึ่งนั่นหมายความว่าภาคผู้ประกอบการยังไม่มีกฎระเบียบทางกฎหมาย ที่จะอ้างอิงเพื่อนำไปดำเนินการหรือปฏิบัติให้เป็นไปตาม กฎระเบียบดังกล่าวได้, 5) รวมทั้งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นกรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมเจ้าท่า กรมธุรกิจพลังงาน ฯลฯ ก็ไม่มีกฎระเบียบในการนำไปบังคับใช้กับผู้ประกอบการเช่นกัน, 6) เมื่อเป็นเช่นนั้น ปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จึงอาจไม่ได้รับการกำกับดูแลอย่างเข้มงวดตามเจตนารมณ์ของมาตรา 67 วรรคสอง, 7) รวมทั้งเกิดช่องว่างของ

ความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติของทุกฝ่าย, 8) ซึ่งเป็นที่มาของการยื่นฟ้องต่อศาล และเกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจสังคมอีกรูปแบบหนึ่งตามมา ดังที่เป็นที่ทราบกันอยู่ทั่วไปและได้รายงานไว้แล้วในย่อหน้าข้างต้น, 9) จากนั้นจึงได้เกิดการตื่นตัวของทุกฝ่ายรวมทั้ง สกว. เอาวิกฤตนี้เป็นโอกาส และพยายามร่วมกันหาทางออกให้แก่ประเทศ

1.2 บทบาทของหน่วยงานต่างๆ

หลังจากที่ศาลปกครองกลางได้มีคำสั่งรับการดำเนินการบางโครงการในพื้นที่ที่มาพบตาพูดเป็นการชั่วคราวดังกล่าวแล้วเป็นเวลาไม่นาน คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติก็ได้ออกประกาศเรื่อง “หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพที่เกิดจากนโยบายสาธารณะ พ.ศ. 2552” ขึ้นในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2552 ถัดจากนั้นอีก 5 วัน คือในวันที่ 13 พฤศจิกายน 2552 ก็ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง “คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรค 2 ของรัฐธรรมนูญ” หรือที่เรียกกันสั้นๆ ว่า “กรรมการ 4 ฝ่าย” เพราะประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ด้าน ได้แก่ ภาคราชการ ภาคประชาชน ภาควิชาการ และภาคผู้ประกอบการ หนึ่งในภารกิจของกรรมการชุดนี้ คือ การกำหนดประเภทและขนาดของโครงการและกิจกรรมที่ต้องดำเนินการตาม มาตรา 67 วรรคสอง นั้น

ส่วนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็ได้ออกประกาศเรื่อง “หลักเกณฑ์วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ” ในวันที่ 29 ธันวาคม 2552 เพื่อให้ทุกฝ่ายรวมทั้งผู้ประกอบการและบริษัทที่ปรึกษาสามารถนำไปใช้ประกอบการศึกษาและจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ

นอกจากนี้ในวันที่ 8 มิถุนายน 2553 ก็ได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับรายชื่อของ “คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ” หรือ กอ.สส.(เฉพาะกาล) ทำให้องค์ประกอบของโครงสร้างสำหรับการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา 67 วรรคสอง ครบถ้วนสมบูรณ์ และทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติในส่วนของตนได้ต่อไป โดยมีกฎเกณฑ์และระเบียบที่สามารถอ้างอิงได้ชัดเจนกว่าเดิม

1.3 รายละเอียดของมาตรา 67 วรรคสอง

แม้ว่าเหตุการณ์ยื่นฟ้องและมีคำสั่งศาลให้ดำเนินการตามมาตรา 67 วรรคสอง จะได้ปรากฏชัดตามสื่อต่างๆ จนเป็นที่รู้จักกันไปทั่วแล้วก็ตาม ก็ยังมีกลุ่มคนบางกลุ่มที่ยังไม่ชัดเจนเกี่ยวกับสาระหลักของมาตรา 67 วรรคสอง คณะผู้ศึกษาจึงขอหยิบยกประเด็นหลักดังกล่าวโดยสรุปมาเสนอเพื่อความเข้าใจที่ถ่องแท้ขึ้นของทุกฝ่าย ดังนี้

1. โครงการหรือกิจกรรมใดก็ตามที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง จะทำได้
2. คำว่า “อาชุนแรง” นั้น หมายถึง ทั้งด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ หรือ สุขภาพ
3. แต่หากจะทำได้ ก็ต้องผ่านการศึกษาและประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (EIA) และ สุขภาพ (HIA) เสียก่อน
4. ในการทำ E/HIA นั้น ต้องผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นมาก่อนด้วย
5. รวมทั้งต้องให้ กอ.สส. ให้ความเห็น (หมายเหตุ: ไม่ใช่ความเห็นชอบ) ก่อนด้วยเช่นกัน

มาตรา 67 วรรคสอง

การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ จะกระทำมิได้เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้ห้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือ ทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว

1.4 บทบาทของสกว.

ถึงแม้ว่าภาครัฐจะได้กำหนดกฎระเบียบและขั้นตอนวิธีปฏิบัติได้ครบสมบูรณ์ จนทุกฝ่ายสามารถนำไปอ้างอิงและปฏิบัติตามได้แล้วก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติก็ยังมีปัญหาตามมามากมาย เช่น การรับฟังความคิดเห็น มักเป็นไปในรูปจัดทำเพื่อให้ครบขั้นตอนหรือกระบวนการโดยเนื้อหาสาระยังมิได้เกิดผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย หรือบุคลากรด้านกระบวนการยุติธรรมยังอาจมีความเข้าใจปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ซับซ้อนไม่มากพอ หรือยังขาดระบบการประเมินประสิทธิภาพการทำงานของกอ.สส. หรือยังขาดกระบวนการเตรียมความพร้อมให้กับภาคประชาชนจนมีขีดความสามารถที่มากพอที่จะให้ความเห็นที่รัดกุมและถูกต้องเพื่อประกอบการพิจารณาในกระบวนการรับฟังความคิดเห็น ฯลฯ

ผลกระทบทั้งหมดทั้งปวงที่เกิดขึ้นตามมานี้เป็นสิ่งที่นักวิชาการกำหนดเรียกขึ้นมาใหม่ว่าเป็น “ผลกระทบจากกฎระเบียบ” ซึ่ง สกว. ได้ถือโอกาสจัดให้มีการดำเนินโครงการในลักษณะที่เรียกว่า “การประเมินผลกระทบจากกฎระเบียบ” หรือ Regulation Impact Assessment หรือ RIA โดยได้จัดให้มีการศึกษาเป็น 3 ระยะ กล่าวคือ ระยะแรกในช่วงเดือน ตุลาคม พ.ศ.2553 ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ.2554 อันได้แก่การศึกษาว่าภายใต้โครงการชื่อ “โครงการการกำหนดหัวข้อวิจัยเพื่อรองรับมาตรา 67 วรรคสอง ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กรณีศึกษา : พื้นที่มาบตาพุด” เพื่อดูว่าผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งระดับประเทศและในระดับมาบตาพุด จากการดำเนินการตามกฎระเบียบซึ่งในที่นี้คือ มาตรา 67 วรรคสอง นั้น มีอะไรบ้าง และควรศึกษาวิจัยหรือดำเนินการในเรื่องใดบ้างเพื่อตอบโจทย์หรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งจากการปรึกษาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้ง 4 ภาคีในการศึกษาคั้งนั้นทำให้ได้โจทย์วิจัยและสิ่ง

ที่ต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน จำนวน 129 หัวข้อ โดยได้มีการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังไว้แล้วด้วย ผู้สนใจอาจหารายละเอียดได้ในรายงานฉบับสมบูรณ์ดังกล่าวที่ สกว.

ส่วน ระยะที่สอง (ในช่วงเดือน เมษายน – เดือน มิถุนายน 2554) เป็นการศึกษาครั้งนี้ที่มี จุดประสงค์สืบเนื่องต่อจากการศึกษาครั้งแรกโดยต้องการให้ภาคีต่างๆ ทั้ง 4 ฝ่ายมาร่วมกันคัดเลือกหรือ กำหนดหรือเสนอชื่อหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ควรเป็นเจ้าภาพหลักและเจ้าภาพรองในการนำ โจทย์วิจัยเหล่านั้นไปศึกษาหามาตรการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นต่อไป รวมทั้งหากมีหัวข้อใดที่ปฏิบัติได้ ทันทีก็จะได้ร่วมและช่วยกันกำหนดหรือเสนอชื่อหน่วยงานเจ้าภาพที่ควรนำประเด็นนั้นไปดำเนินการโดย เร่งด่วนต่อไปเช่นกัน

หลังจากโครงการระยะที่ 2 (คือ โครงการศึกษาครั้งนี้)แล้ว สกว.ก็ดำริที่จะดำเนินการต่อไปใน ระยะที่สาม กล่าวคือ สกว.จะได้คัดเลือกเฉพาะหัวข้อหรือโจทย์วิจัยที่ สกว.สนใจที่จะให้การสนับสนุน และจะประกาศให้นักวิจัยทราบ เพื่อร่วมกันศึกษาวิจัยหาทางออก(ในส่วนที่ สกว.พึงสนับสนุนได้)ให้แก่ ประเทศต่อไป รายละเอียดหัวข้อวิจัยที่ สกว.ดำริจะสนับสนุนและหานักวิจัยมาดำเนินการต่อ ผู้สนใจ สามารถติดต่อ สกว. และหาข้อมูลได้จากหนังสือเล่มเล็กชื่อ “โจทย์วิจัยสำหรับการแก้ไขปัญหาอันสืบเนื่อง จากการบังคับใช้มาตรา 67 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ”

1.5 วัตถุประสงค์

- 1.5.1 เพื่อถ่ายทอดสิ่งที่ค้นพบและองค์ความรู้จากงานวิจัยในระยะแรก กล่าวคือ “โครงการ กำหนดหัวข้อวิจัย” ให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินการตามมาตรา 67 วรรคสอง
- 1.5.2 เพื่อกำหนดหรือเสนอชื่อหน่วยงานเจ้าภาพหรือผู้รับผิดชอบหลัก ในการนำโจทย์วิจัย 129 หัวข้อดังกล่าวไปวิจัยต่อหรือดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมจริง
- 1.5.3 เพื่อคัดเลือกหัวข้อวิจัยที่ สกว. ควรเป็นผู้ดูแล และนำไปกำหนดเป็นชุดโครงการวิจัยใหม่ เพื่อประกาศให้นักวิจัยต่อไป

1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้น (output)

- 1.6.1 บัญชีรายชื่อหน่วยงานเจ้าภาพที่จะนำหัวข้อวิจัยและสิ่งที่ควรดำเนินการในการแก้ปัญหา ไปดำเนินการต่อ
- 1.6.2 หนังสือเล่มเล็กเกี่ยวกับหัวข้อโครงการที่ สกว.จะสนับสนุน เพื่อเผยแพร่ไปยัง กลุ่มเป้าหมาย อันได้แก่ ชุมชนในพื้นที่มาตาพุด นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ ภาคตะวันออก ผู้ประกอบการในพื้นที่ภาคตะวันออก และนักวิชาการ เจ้าหน้าที่รัฐ และ ผู้ประกอบการจากภูมิภาคอื่นของประเทศ